Kinh tế và Dự báo Online
CƠ QUAN CỦA BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

Hoạch định chính sách dựa trên khoa học: Nền móng thành công của Thủ tướng Đức Angela Merkel

14:27 | 20/09/2021

Sau hơn 16 năm cầm quyền kể từ Năm 2005, Thủ tướng Đức Angela Merkel sẽ chính thức thôi đảm nhận chức vụ Thủ tướng sau đợt bầu cử liên bang vào tháng 9 này. Là vị Thủ tướng nắm quyền lâu nhất tại châu Âu, bà Angela Merkel đã có nhiều đóng góp chính sách quan trọng cho sự phát triển kinh tế-xã hội Đức và khu vực. Theo *Nature*,...

Nổi bật trong vai trò lãnh đạo của một đất nước, mọi người ít chú ý rằng bà Angela Merkel là tiến sỹ ngành hóa học lượng tử (tốt nghiệp năm 1986 tại Viện Hàn lâm Khoa học Đức ở Berlin - Adlershof thuộc Đông Đức cũ). Trong thời kỳ theo đuổi nghiên cứu, bà tìm hiểu về cơ học lượng tử của va chạm khí-hạt. Các kết quả nghiên cứu này được công bố trên các tạp chí như *Chemical Physics* [2], hay *Journal of the American Chemical Society* [3].

Bà Angela Merkel giữ cương vị Thủ tướng Đức từ năm 2005 đến nay

Thành công trong môi trường học thuật, bà tiếp tục xây dựng và phát triển nền khoa học Đức trên cương vị Thủ tướng. ***Nature*** cho biết, bà thường xuyên tổ chức các buổi gặp mặt với các nhà khoa học đầu ngành ở các lĩnh vực khác nhau [1]. Đặc biệt, bà cũng sẵn sàng phản biện các nhà khoa học với các câu hỏi kỹ thuật sâu. Điều này đã mang tới những nguồn tài trợ quý giá cho khoa học như chương trình trị giá 2,4 tỷ USD cho lĩnh vực máy tính lượng tử và các công nghệ liên quan. Kể từ năm 2006, tài trợ khoa học tại Đức liên tục tăng từ 3-5% mỗi năm. Ngân sách khoa học hàng năm cũng lên tới 24 tỷ euro.

Các chính sách này đã mang tới các thành công lớn cho khoa học Đức. Dữ liệu từ Nature Index cho biết, Đức chiếm tới 7,5% số công bố chất lượng cao toàn cầu trong giai đoạn 2015-2019 [4]. Vào năm 2020, Đức đứng đầu bảng xếp hạng Bloomberg Innovation Index [5]. Thành công trong khoa học đã được chuyển đổi thành ổn định và phát triển kinh tế, khi Đức liên tục duy trì vị thế là một trong 5 nền kinh tế hàng đầu thế giới [6].

Việc hoạch định chính sách dựa trên phương pháp và các bằng chứng khoa học đã giúp mang tới các giá trị phát triển bền vững cho một đất nước [7]. Việt Nam hiện tại cũng đang cho thấy các tín hiệu tốt trong việc áp dụng khoa học vào quá trình hoạch

định chính sách. Trong cuốn sách năm 2009 (tái bản 2021) ***Kinh tế Việt Nam: Thăng trầm và đột phá***, Thủ tướng Phạm Minh Chính cũng đã coi "công tác nghiên cứu khoa học ứng dụng trong điều hành vĩ mô" là một trong năm bài học quan trọng để có thể đảm bảo an ninh kinh tế cho Việt Nam [8]. Một trong những viên gạch đầu tiên để đạt được mục tiêu đó chính là việc "xây dựng và hoàn thiện thể chế, chiến lược phát triển khoa học và công nghệ, đi cùng với cơ chế, chính sách và sự đầu tư để khuyến khích, tạo môi trường cho các nhà khoa học cống hiến..." [9]. Sự thay đổi và hội nhập toàn cầu của khoa học Việt Nam [10,11] sẽ mang tới các đóng góp rất ý nghĩa trong việc hỗ trợ Chính phủ giải quyết các vấn đề khó khăn như biến đổi khí hậu, phát triển kinh tế, hay đối đầu với dịch bệnh. Đồng thời, Chính phủ cũng đã và đang hỗ trợ hết sức cho sự phát triển của khoa học Việt Nam, mới đây nhất là chương trình sản xuất vaccine trong nước.

Trong cuốn ***"Kinh tế Việt Nam: Thăng trầm và đột phá",*** Thủ tướng Phạm Minh Chính cũng coi "công tác nghiên cứu khoa học ứng dụng trong điều hành vĩ mô" là một trong năm bài học quan trọng để có thể đảm bảo an ninh kinh tế cho Việt Nam.

Trở lại câu chuyện của nước Đức. Thực tế cho thấy một điều khá trớ trêu là trong khi là một nguyên thủ có trình độ khoa học rất cao, bà Angela Merkel lại bị vướng víu trong giải quyết biến đổi môi trường, bởi một vấn đề có liên quan tới chuyên môn gần với lĩnh vực của bà: năng lượng nguyên tử [1]. ***Nature*** cho biết, việc dần loại bỏ năng lượng hạt nhân tại Đức đã làm quá trình giảm thiểu khí thải carbon khó khăn hơn bao giờ hết. Thực tế này cho thấy, bản thân việc ứng dụng tri thức khoa học nhằm giúp các quốc gia giải quyết với các vấn đề phức tạp là một công việc đan xen lĩnh vực, đòi hỏi sự kết hợp khoa học công nghệ, với khoa học xã hội và chính trị [12].

Tài liệu tham khảo:

[1] Editorial. (2021). Politics will be poorer without Angela Merkel's scientific approach. ***Nature, 597***, 304, DOI: https://doi.org/10.1038/d41586-021-02479-6.

[2] Havlas, Z., et al. (1988). Ab initio quantum chemical study of the SN2 reaction, $CH_3F + H^- \rightarrow CH_4 + F^-$, in the gas phase. ***Chemical Physics, 127***(1-3), 53-63.

[3] Merkel A, Havlas Z, & Zahradnik R. (1988). Evaluation of the rate constant for the SN2 reaction fluoromethane+ hydride. fwdarw. methane+ fluoride in the gas phase. ***Journal of the American Chemical Society, 110***(25), 8355-8359.

[4] Nature Index. (2020). German science on the world stage: visualized. ***Nature, 587***, S110-S111, DOI: https://doi.org/10.1038/d41586-020-03320-2

[5] Crew B. (2020). German science is thriving, but diversity remains an issue. ***Nature, 587***, S103, DOI: https://doi.org/10.1038/d41586-020-03317-x.

[6] Silver C. (2020). The Top 25 Economies in the World. ***Investopedia***. URL: https://www.investopedia.com/insights/worlds-top-economies

[7] Vuong QH. (2018). The (ir)rational consideration of the cost of science in transition economies. ***Nature Human Behaviour, 2***(1), 5.

[8] Chính PM, & Hoàng VQ. (2021). ***Kinh tế Việt Nam: Thăng trầm và đột phá***. Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[9] Văn H. (2021). Thủ tướng đặt hàng các nhà khoa học, các trí thức nhiều đề tài quan trọng để đưa đất nước phát triển nhanh và bền vững. ***Báo Chính phủ***. URL: http://baochinhphu.vn/Utilities/PrintView.aspx?distributionid=446643

[10] Vuong QH. (2019). Breaking barriers in publishing demands a proactive attitude. ***Nature Human Behaviour, 3***(10), 1034.

[11] Vuong QH. (2020). Reform retractions to make them more transparent. ***Nature, 582***(7811), 149.

[12] Hoàng NM. (2021). Dịch bệnh, đói nghèo, thiên tai: Con đường nào cho chúng ta vượt qua khó khăn?. ***Kinh tế và Dự báo***. URL: https://kinhtevadubao.vn/dich-benh-doi-ngheo-thien-tai-con-duong-nao-cho-chung-ta-vuot-qua-kho-khan-19288.html

Hồ Mạnh Toàn,

Trung tâm Nghiên cứu Xã hội Liên ngành ISR, Trường Đại học Phenikaa

URL: https://kinhtevadubao.vn/hoach-dinh-chinh-sach-dua-tren-khoa-hoc-nen-mong-thanh-cong-cua-thu-tuong-duc-angela-merkel-19376.html